

Undervisernoter: Tilbageførelse ved rømning

Private opholdssteder og alle typer døgninstitutioner

Voksenansvar for anbragte børn og unge

Tilbageførelse ved rømning

- Private opholdssteder
- Alle typer døgninstitutioner

Undervisernoterne består af to dele.

1. del: Baggrundsviden til underviseren
2. del: Noter til de enkelte dias til undervisningen

Del 1: Baggrundsviden til underviseren

Overskrift	Noter
Anvendelsesområde:	Materialet er målrettet undervisning af ledere og medarbejdere på private opholdssteder og døgninstitutioner, herunder delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner samt sikrede døgninstitutioner og særlig sikrede afdelinger.
Regler i fokus:	Nærværende modul har § 10 om tilbageførelse ved rømning i lov om voksenansvar overfor anbragte børn og unge i fokus: <i>§ 10. Personalet på anbringelsessteder efter § 66, stk. 1, nr. 5 og 6, i lov om social service kan som led i omsorgspligten tilbageføre et anbragt barn eller en anbragt ung, der rømmer, når barnet eller den unge udviser en adfærd, der medfører en risiko for skade på barnet eller den unge selv eller på andre.</i> Reglerne er endvidere uddybet i vejledning om voksenansvar for anbragte børn og unge, pkt. 67-70.
Anvendte kilder til materialet:	<ul style="list-style-type: none"> • Lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (Lov nr. 619 af 8. juni 2016)

	<ul style="list-style-type: none"> • Lov om ændring af lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om folkeskolen (Lov nr. 647 af 8. juni 2016) • Forslag til Lov om voksenansvar over for anbragte børn og unge (Lovforslag nr. L 162, Fremsat den 30. marts 2016 af social- og indenrigsministeren) • Lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (Lov nr. 1543 af 13. december 2016) • Lov om ændring af lov om socialtilsyn, lov om social service og lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (Lov nr. 1544 af 13. december 2016) • Bekendtgørelse om voksenansvar for anbragte børn og unge (Bek. nr. 1707 af 20. december 2016) • Vejledning til lov om voksenansvar for anbragte børn og unge (Vejl. nr. 10370 af 21. december 2016) • Betænkning fra Udvalget om magtanvendelse på anbringelsessteder for børn og unge (Magtanvendelsesudvalget) Betænkning nr. 1551. Marts 2015 • Konsulentbistand i relation til magtanvendelsesudvalget Afrapportering. Rambøll, november 2013
Materialets anvendelse:	<p>Materialet er udarbejdet, så det foruden at indgå i en samlet kursusdag om reglerne i lov om voksenansvar kan anvendes som et selvstændigt undervisningsforløb f.eks. ved en temadag, et personalemøde eller lignende. Hvor materialet anvendes som et selvstændigt undervisningsforløb, anbefales det, at der indledes med en præsentation ud fra modulet, der giver en generel introduktion til lov om voksenansvar.</p>
Baggrund for lov om voksenansvar overfor anbragte børn og unge	<p>I juni 2013 nedsatte den daværende regering Udvalget om magtanvendelse på anbringelsessteder for børn og unge (Magtanvendelsesudvalget). Udvalget havde til formål at afklare, beskrive og analysere de etiske, juridiske og praktiske grænsedragninger for anvendelse af magt over for anbragte børn og unge, herunder en analyse af udfordringerne ved det daværende regelsæt. Magtanvendelsesudvalget skulle endvidere komme med forslag til et kommende regelsæt.</p> <p>Baggrunden for nedsættelsen af udvalget var bl.a., at både Folketingets Ombudsmand og Folketingets § 71-tilsyn havde påpeget, at det eksisterende hjemmelsgrundlag for magtanvendelse på børne- og ungeområdet var uklart. Magtanvendelsesudvalget havde en bred sammensætning af medlemmer bl.a. med kommunale og regionale repræsentanter, repræsentanter for relevante organisationer for praksisfeltet samt børneorganisationer samt faglige eksperter. I udvalgsarbejdet deltog tre børneeksperter, som tidligere har været anbragt. Daværende direktør ved Folketingets ombudsmand Jens Møller fungerede som formand for udvalget. Børnerådet sikrede endvidere yderligere inddragelse af børn og unge gennem tre børneekspertgrupper.</p> <p>Magtanvendelsesudvalget afgav i marts 2015 betænkning nr. 1551/2015 om Magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet.</p>

	<p>Magtanvendelsesudvalget anbefalede, at der blev udarbejdet et helt nyt og selvstændigt regelsæt om magtanvendelse over for anbragte børn og unge med en tydeliggørelse af de eksisterende regler, herunder med tydeliggørelse af børns og unges rettigheder i relation til magtanvendelse og andre indgreb i deres selvbestemmelsesret. På enkelte områder anbefalede udvalget en vis udvidelse af adgangen til at gribe ind overfor anbragte børn og unge, herunder udvidet adgang til tilbageholdelse under en anbringelse. Udvalget tog i sine overvejelser og anbefalinger udgangspunkt i børns og unges grundlæggende rettigheder, herunder retten til omsorg og beskyttelse.</p> <p>Den 5. november 2015 indgik Regeringen, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Alternativet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti en aftale om rammerne for voksenansvar over for anbragte børn og unge (Klare rammer for voksenansvar over for anbragte børn og unge). Aftalen følger op på aftalen om udmøntningen af satspuljen for 2016 for social- og indenrigsområdet.</p> <p>Aftalen lægger sig tæt op ad anbefalingerne fra Magtanvendelsesudvalget, og loven om voksenansvar overfor anbragte børn og unge er en udmøntning af den politiske aftale.</p> <p>Lov om voksenansvar har til formål at fastsætte rammer for plejefamilier og personales adgang til som led i varetagelsen af den daglige omsorg at anvende magt og foretage andre indgreb i anbragte børns og unges selvbestemmelsesret og sikre de anbragte børn og unges retssikkerhed i forbindelse hermed.</p> <p>Lov om voksenansvar overfor anbragte børn og unge regulerer forholdene under anbringelsen, og den indeholder således blandt andet flere af de bestemmelser, der før fandtes i servicelovens §§ 123-123d samt den tidligere magtanvendelsesbekendtgørelse. Bestemmelser om afgørelser om anbringelse og kriterier for anbringelse på delvis lukkede afdelinger og delvis lukkede institutioner samt sikrede afdelinger og særlig sikrede afdelinger er samlet i servicelovens §§ 63a-63c i kapitel 11 om særlig støtte til børn og unge.</p>
<p>Lidt historik ift. bestemmelserne i § 10</p>	<p>Lidt om magtanvendelsesudvalgets kortlægning og overvejelser</p> <p>Problematikken med børn og unge, der vil forlade anbringelsesstedet uden tilladelse fremgår delvis af Rambølls kortlægning af magtanvendelse til anvendelse i Magtanvendelsesudvalgets arbejde. Det fremgår af kortlægningen, at mere end en fjerdedel af de åbne anbringelsessteder oplever situationer, hvor barnet eller den unge vil forlade anbringelsesstedet uden samtykke. Blandt de private opholdssteder er det dog kun tre procent, der oplever denne problematik.</p> <p>Magtanvendelsesudvalget lagde i sine overvejelser vægt på børns og unges generelle ret til at kunne bevæge sig frit både inden for og uden for de åbne anbringelsessteder, og at anbragte børn og unge generelt skulle have mulighed for at kunne anvende de tilbud, der findes i lokalområdet. Udvalget var</p>

derfor af den opfattelse, at der ikke skulle være en generel adgang til for anbringelsessteder til at begrænse de anbragte børn og unges bevægelsesfrihed. Udvalget anerkendte imidlertid, at det i særlige situationer ud fra beskyttelsehensyn kunne være nødvendigt at begrænse et barn eller en ungs bevægelsesfrihed. Det kunne f.eks. være situationer, hvor der er stor risiko for, at barnet vil begå kriminalitet eller indtage rusmidler.

Den politiske aftale om "Klare rammer for voksenansvar overfor anbragte børn og unge"

I forbindelse med den politiske aftale, der ligger til grund for lov om voksenansvar, blev Satspuljepartierne enige om, at der foruden en tydeliggørelse af eksisterende regler om magtanvendelse over for anbragte børn og unge af hensyn til omsorgen for de anbragte børn og unge skulle ske en udvidelse af adgangen til fysisk magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten. Udvidelsen skulle bl.a. omfatte:

- Etablering af en hjemmel til, at medarbejdere på anbringelsessteder kan tilbageføre et anbragt barn eller en ung, der stikker af fra anbringelsesstedet, når tilbageførelsen sker som led i omsorgspligten, og hvor barnet eller den unge udviser en adfærd, der medfører en risiko for skade på barnet eller den unge selv eller på andre
- Udvidelse af den eksisterende adgang til tilbageholdelse i forbindelse med anbringelsen på åbne døgninstitutioner og opholdssteder, så børn og unge-udvalget også kan træffe afgørelse om tilbageholdelse under anbringelsen. Udvidelsen er til brug for de situationer, hvor det efter anbringelsen er iværksat viser sig, at der er behov for at kunne beskytte barnet eller den unge mod at foretage handlinger, der kan medføre risiko for barnets eller den unges udvikling, fx kriminalitet, stofmisbrug mv.

Noter til PowerPoint

Dias 2:

Rettigheder og indgreb heri

VÆR ALTID OPMÆRKSOM PÅ:

§ 10 i lov om voksenansvar om tilbageførelse er en undtagelsesbestemmelse fra hovedreglen – retten til at kunne bevæge sig frit, som den er formuleret i grundlov og internationale konventioner

Tilbageførelse ved rømning 2

<i>Dias 2</i>	<p>Noter: Rettigheder og indgreb heri</p> <p>Formålet med dette dias er at præcisere sammenhængen mellem hovedreglen om retten til personlig frihed og til frit at bevæge sig og bestemmelsen om tilbageførelse.</p>
---------------	---

Dias 3:

Retten til personlig frihed og bevægelsesfrihed

Ret til personlig frihed og bevægelsesfrihed:

- Anbragte børn og unge har ret til frit at bevæge sig indenfor og udenfor anbringelsesstedet
- Begrebet "personlig frihed" henviser til beskyttelse mod vilkårlig frihedsberøvelse
- Bevægelsesfriheden er bredere – omfatter retten til at kunne vælge sit opholdssted, herunder retten til at forlade landet

Væsentlige bestemmelser:

- Grundlovens § 71 beskytter mod vilkårlig frihedsberøvelse
- Den Europæiske menneskerettighedskonvention artikel 5, vedrører den fysiske frihed og indgreb heri
- Den Europæiske menneskerettighedskonvention, 4. tillægsprotokol Artikel 2 vedrører bevægelsesfriheden og indgreb heri
- FN's Børnekonvention, Artikel 37 vedrører frihedsberøvelse af børn

Tilbageførelse ved rømning 3

Dias 3	<p>Noter: Retten til personlig frihed og bevægelsesfrihed</p> <p><i>Vær opmærksom på, at dette dias også indgår i diasmodulet om børn og unges rettigheder.</i></p> <p>Tilbageførelse i forbindelse med rømning vedrører særligt den personlige frihed og bevægelsesfriheden.</p> <p>Den personlige frihed og bevægelsesfriheden Retten til frihed og den personlige friheds ukrænkelighed fremgår bl.a. af Grundloven, Den Europæiske Menneskerettskonvention og Børnekonventionen.</p> <p>For anbragte børn og unge betyder det:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At de som udgangspunkt skal kunne færdes frit på anbringelsesstedet og uden for dette • Som led i husregler / husordenen kan der dog fastsættes regler om bestemte steder, hvor børnene ikke selv må opholde sig f.eks. af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn eller af hensyn til andre. Fx kontoret, vagtværelset til sovende nattevagt, de andre børns værelser eller et værksted • Der kan også i husordenen fastsættes regler om, hvornår barnet skal være hjemme på anbringelsesstedet <p>Gengivelse af bestemmelsernes ordlyd er alene til underviserens orientering – dvs. bestemmelserne skal ikke gennemgås.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-top: 10px;"> <p>Grundlovens § 71</p> <p><i>Stk. 1. Den personlige frihed er ukrænkelig. Ingen dansk borger kan på grund af sin politiske eller religiøse overbevisning eller sin afstamning underkastes nogen</i></p> </div>
---------------	--

form for frihedsberøvelse.

Stk. 2. Frihedsberøvelse kan kun finde sted med hjemmel i loven.

Stk. 3-5 vedr. strafferetsplejen.

Stk. 6. Uden for strafferetsplejen skal lovligheden af en frihedsberøvelse, der ikke er besluttet af en dømmende myndighed, og som ikke har hjemmel i lovgivningen om udlændinge, på begæring af den, der er berøvet sin frihed, eller den, der handler på hans vegne, forelægges de almindelige domstole eller anden dømmende myndighed til prøvelse. Nærmere regler herom fastsættes ved lov.

Stk. 7. Behandlingen af de i stk. 6 nævnte personer undergives et af Folketinget valgt tilsyn, hvortil de pågældende skal have adgang til at rette henvendelse.

Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Artikel 5

Stk. 1. Enhver har ret til frihed og personlig sikkerhed. Ingen må berøves friheden undtagen i følgende tilfælde og i overensstemmelse med den ved lov foreskrevne fremgangsmåde:

- *a-c) vedr. domfældelse og strafferetspleje*
- *d) frihedsberøvelse af en mindreårig ifølge lovlig afgørelse med det formål at føre tilsyn med hans opdragelse eller lovlig frihedsberøvelse for at stille ham for den kompetente retlige myndighed;*
- *e) vedr. forebyggelse af spredning af sygdomme.*
- *f) vedr. uretmæssigt indtrængen i landet eller udvisning/ udl levering.*

Stk. 4 og 5 vedr. henholdsvis domstolsprøvelse og erstatning.

4. tillægsprotokol Artikel 2

Frihed til valg af opholdssted

1. Enhver, der retmæssigt opholder sig på en stats territorium, har inden for dette territorium ret til bevægelsesfrihed og til frit at vælge sit opholdssted.

2. Enhver har frihed til at forlade et hvilket som helst land, herunder sit eget.

3. Udøvelsen af disse rettigheder skal ikke være underkastet andre begrænsninger end sådanne, som er i overensstemmelse med loven, og som i et demokratisk samfund er nødvendige af hensyn til den nationale sikkerhed eller den offentlige tryghed, for at opretholde ordre public, for at forebygge forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og frihedsrettigheder.

4. De i stk. 1 nævnte rettigheder kan endvidere inden for særlige områder underkastes restriktioner, som er indført ved lov, og som i et demokratisk samfund tjener almenvellet.

Artikel 5 er begrænset til berøvelse af den fysiske frihed og omfatter ikke begrænsninger i bevægelsesfriheden, der i stedet er omfattet af artikel 2 i den 4. tillægsprotokol.

Vurderingen af, om der er tale om frihedsberøvelse eller begrænsninger i bevægelsesfriheden, bygger på en konkret vurdering, hvori bl.a. indgår foranstaltningens karakter, varighed, virkninger og udførelsesmåde. Særligt restriktionens intensitet har betydning for, om indgrebet falder under artikel 5.

FN's Børnekonvention Artikel 37

Deltagerstaterne skal sikre, at:

- a. (Vedr. tortur og straf overfor børn).*
- b. Intet barn ulovligt eller vilkårligt berøves sin frihed. Anholdelse, tilbageholdelse eller fængsling af et barn skal følge lovens forskrifter og må kun bruges som en sidste udvej og for det kortest mulige passende tidsrum;*
- c. Ethvert barn, der er berøvet friheden, behandles menneskeligt og med respekt for menneskets naturlige værdighed og på en måde, der tager hensyn til deres aldersmæssige behov. Især skal ethvert barn, der er berøvet friheden, holdes adskilt fra voksne, medmindre en sådan adskillelse ikke anses at tjene barnets tarv, og skal have ret til at opretholde kontakt med sin familie gennem brevveksling og besøg, bortset fra under særlige omstændigheder;*
- d. (Ret til retssikkerhed og domstolsprøvelse).*

(Se evt: Betænkning om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, 2015, pp. 18-20, 22-24 og 27-28).

Dias 4:

<p>Lovens indhold</p> <p>Anvendelsesområde:</p> <ul style="list-style-type: none">• Private opholdssteder og døgninstitutioner. <p>Kompetence - Personkreds:</p> <ul style="list-style-type: none">• Personalet på opholdsstedet eller døgninstitutionen. <p>Betingelser for indgreb</p> <ul style="list-style-type: none">• Barnet eller den unge er rømmet.• Barnet eller den unge udviser en adfærd, der medfører en risiko for skade på barnet eller den unge selv eller på andre. <p>Form for indgreb</p> <ul style="list-style-type: none">• Tilbageføre til anbringelsesstedet <p><small>Tilbageførelse ved rømning</small></p> <p style="text-align: right;"><small>4</small></p>

<p><i>Dias 4</i></p>	<p>Noter: Lovens indhold</p> <p>Nævn de fire elementer, man skal være opmærksom på. De enkelte elementer gennemgås på de næste dias.</p>
----------------------	---

Dias 5

Anvendelsesområde

Bestemmelserne om tilbageførelse ved rømning kan anvendes overfor børn og unge under 18 år, der er anbragt på følgende anbringelsessteder:

- Private opholdssteder
- Alle typer døgninstitutioner, herunder
 - Delvis lukkede døgninstitutioner
 - Delvis lukkede afdelinger i døgninstitutioner
 - Sikrede døgninstitutioner
 - Særlig sikrede afdelinger i sikrede institutioner.

Tilbageførelse ved rømning 5

<i>Dias 5</i>	<p>Noter: Anvendelsesområde - Tilbageførelse ved rømning</p> <p>Bestemmelserne om tilbageførelse ved rømning kan anvendes overfor børn og unge under 18 år, der er anbragt på følgende anbringelsessteder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Private opholdssteder • Åbne døgninstitutioner • Delvis lukkede institutioner • Delvis lukkede afdelinger i åbne døgninstitutioner • Åbne, delvis lukkede og sikrede afdelinger i sikrede døgninstitutioner • Særlig sikrede afdelinger i sikrede institutioner <p>Bestemmelsen er tilsvarende øvrige bestemmelser ikke knyttet til det fysiske anbringelsessted, men anbringelsesstedet som organisation. Bestemmelsen kan således også anvendes i særforanstaltninger, enkeltmandsprojekter, eller hvis anbringelsesstedet fx er i sommerhus.</p> <p>Vær opmærksom på, at bestemmelsen ikke gælder for interne skoler og dermed ikke for personale ved de interne skoler.</p> <p>Vær endvidere opmærksom på, at der ikke er adgang til at tilbageføre unge over 18 år, der er anbragt på anbringelsesstedet uanset anbringelsesårsag (efterværn eller ungdomssanktion).</p>
---------------	--

Dias 6

Kompetence - personkreds

Personalet (ledelse og medarbejdere) på et anbringelsessted har den formelle kompetence til umiddelbart at foretage en tilbageførelse af et barn eller en ung.

Ved personale forstås:

- Personale, der udfører pædagogisk arbejde eller pædagogiske opgaver.

Bestemmelsen omfatter ikke andet personale som køkkenpersonale, pedeler og rengøringspersonale.

Tilbageførelse ved rømning 6

<i>Dias 6</i>	<p>Noter: Kompetence – personkreds</p> <p>Kompetence - personkreds Tilbageførelse kan ske i en situation, hvor der er behov for akut at gribe ind. Den formelle kompetence til at handle ligger hos personalet på anbringelsesstederne.</p> <p>Ved begrebet "personale på anbringelsesstederne" forstås personale, der udfører pædagogisk arbejde, har gennemført en pædagogisk uddannelse, eller som indgår i gennemførelsen af alment pædagogisk arbejde og varetager andre pædagogiske arbejdsopgaver.</p> <p>Adgangen til at foretage indgreb efter loven omfatter således ikke eventuelt øvrigt personale på institutionerne f.eks. køkkenmedarbejdere, pedeller eller rengøringspersonale.</p> <p>Personale ved interne skoler er jf. ovenfor ikke omfattet af reglerne om tilbageførelse.</p>
---------------	---

Dias 7

Betingelser for indgreb

- Barnet eller den unge skal være rømmet.
Ved rømmet forstås:
 - at barnet skal have forladt anbringelsesstedet
 - at barnet eller den unge ikke har tænkt sig at vende tilbage til anbringelsesstedet

OG

- Barnet eller den unge udviser en adfærd, der medfører en risiko for skade på barnet eller den unge selv eller på andre
 - I vurderingen indgår beskyttelsesbehovet i forhold til barnet/ den unge
 - Vurderingen afhænger dermed af alder, udvikling og modenhed

Tilbageførelse ved rømning 7

Dias 7	<p>Noter: Betingelser for indgreb.</p> <p>Handlingen foretages som et led i omsorgspligten over for barnet eller den unge.</p> <p>To betingelser skal begge være opfyldt for, at der kan ske tilbageførelse.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Barnet eller den unge skal være rømmet fra anbringelsesstedet, dvs. at vedkommende skal have forladt institutionen, og vedkommende har ikke til hensigt at vende tilbage <ul style="list-style-type: none"> ○ Barnet eller den unge skal ikke have til hensigt at vende tilbage. Dermed ikke tilstrækkeligt, at barnet eller den unge har forladt institutionen uden tilladelse eller ikke er vendt tilbage til institutionen som aftalt <p>Hvor barnet eller den unge har forladt anbringelsesstedet uden tilladelse eller ikke vendt tilbage som aftalt, skal personalet forsøge at afdække årsagen her til. Personalet skal således forsøge at få kontakt til barnet eller den unge og forsikre sig om, at vedkommende har det godt og vil vende tilbage, herunder aftale nærmere om, hvornår vedkommende skal komme tilbage</p> <p>Har barnet eller den unge ingen intentioner om at vende tilbage, skal der først forsøges med socialpædagogiske metoder at overbevise barnet om, at det skal komme tilbage</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Barnet eller den unge skal have forladt anbringelsesstedet. I situationer, hvor et barn eller en ung ikke er rømmet institutionen, men det er klart for personalet, at barnet eller den unge har til hensigt at rømme, og at barnet eller den unges adfærd kan medføre en risiko for skade på barnet eller den unge selv eller på andre, er betingelserne for tilbageførelse ikke til stede
--------	---

Hvis barnet eller den unge i en sådan situation udviser en adfærd, der er til fare for barnet eller den unge selv eller andre, der opholder sig på anbringelsesstede, vil personalet i stedet kunne anvende fysisk magt efter voksenansvarslovens § 9. Anvendelsen af § 9 kræver, at barnet eller den unge står lige over for eller er i gang med at skade sig selv. Indgriben fra personalets side skal således direkte forhindre, at barnet eller den unge faktisk forvolder skader på sig selv eller andre

2. Barnet eller den unge skal udvise en adfærd, der kan medføre en risiko for skade på barnet eller den unge selv eller på andre

- Skal bygge på en konkret vurdering, hvori barnet eller den unges alder, udvikling og modenhed bør indgå. Dermed en vurdering af, om barnet eller den unge kan overskue konsekvenserne af sine handlinger
- Kravet til situationen er ikke så stærkt i § 10 ved tilbageførelse som i § 9 ved fysisk magt, derved at der skal være en risiko for skade på en selv eller andre, mens § 9 kræver, at barnet eller den unge står i en situation, hvor vedkommende er til fare for sig selv eller andre jf. ovenfor.

Eks:

- En 8 årig, der er ude om natten,
- eller en 10 årig, der drikker alkohol

Dias 8

Form for indgreb

Tilbageføre:

Ved tilbageførelse forstås, at personalet kan fastholde og føre et barn eller den unge tilbage til anbringelsesstedet.

Er barnet eller den unge rømmet langt væk fra anbringelsesstedet, kan barnet eller den unge kun fastholdes og føres til et transportmiddel, men kan ikke fastholdes hele vejen tilbage til anbringelsesstedet.

Handlingen skal være:

- så skånsom som mulig
- proportionel
- afpasset forholdene i den konkrete situation.

Tilbageførelse ved rømning 8

Dias 8	<p>Noter: Form for indgreb - Tilbageførelse ved rømning</p> <p>Tilbageføre:</p> <p>Ved tilbageførelse forstås, at personalet kan fastholde og føre et barn eller en ung tilbage til anbringelsesstedet. Mulighederne for indgreb i form af fastholdelse og føren ved tilbageførelse svarer til indgrebsmulighederne i forbindelse med fysisk magtanvendelse efter voksenansvarslovens § 9.</p> <p>Først mindre indgribende metoder:</p> <p>Institutionen skal forsøge at bringe barnet eller den unge frivilligt med tilbage. Følger barnet eller den unge ikke frivilligt med, er der adgang til at tilbageføre barnet eller den unge mod dennes vilje ved at føre eller fastholde barnet eller den unge.</p> <p>Er barnet eller den unge rømmet langt væk fra anbringelsesstedet, kan barnet eller den unge kun fastholdes og føres til et transportmiddel, men kan ikke fastholdes hele vejen tilbage til anbringelsesstedet.</p> <p>En tilbageførelse skal ske i overensstemmelse med de generelle principper for magtanvendelse, dvs. at tilbageførelsen skal være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Så skånsom som mulig • Proportionel • Afpasset forholdene i den konkrete situation <p>Hvor der anvendes tilbageførelse, bør institutionen evt. forinden orientere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Den anbringende kommune • Forældremyndighedsindehaverne • Hvis det skønnes nødvendigt varsle politiet
--------	--

Bestemmelsen medfører ikke, at personalet er forpligtet til at tilbageføre et barn eller en ung i situationer, hvor den pågældende har forladt anbringelsesstedet for at foretage handlinger, der falder under politiets ansvarsområde. Personalet skal ikke udføre politiopgaver, men vil i sådanne situationer kunne kontakte politiet.

Tilbageførelse skal endvidere ikke anvendes i situationer, hvor det kan være med til at optrappe konflikten, eller hvor der kan opstå situationer, hvor personalet kan komme i fare.

Hjælp fra politiet

Institutionen kan, jf. § 2 i lov om politiets virksomhed, anmode politiet om hjælp til at tilbageføre et barn eller en ung.

§ 2. Politiet har til opgave

- 1) at forebygge strafbare forhold, forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed,*
- 2) at afværge fare for forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed,*
- 3) at bringe strafbar virksomhed til ophør samt efterforske og forfølge strafbare forhold,*
- 4) at yde borgerne bistand i andre faresituationer,*
- 5) at udføre kontrol og tilsynsopgaver efter gældende ret,*
- 6) at yde andre myndigheder bistand efter gældende ret og*
- 7) at udføre andre opgaver, der følger af gældende ret eller i øvrigt har en naturlig tilknytning til politiets virksomhed.*

Yder politiet bistand efter § 2 stk. 1 nr. 6, er bistanden ikke rettet mod barnet eller den unge, men formålet er gennem foreløbige foranstaltninger at bistå personalet ved tilbageførelsen, herunder at sørge for at beskytte personalet.

Bistand til andre myndigheder er som politiets øvrige opgaver underlagt politiets prioritering af ressourcerne. Politiet vil derfor i givet fald kunne afslå en konkret anmodning om bistand til en anden myndighed ud fra hensynet til at kunne varetage mere presserende opgaver.

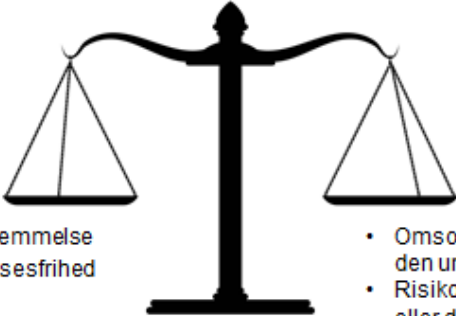
Den anbringende kommunes overvejelser

Stikker et barn eller en ung gentagne gange af fra anbringelsesstedet, således at det er vanskeligt at fastholde vedkommende i et socialpædagogisk behandlingstilbud, må den anbringende kommune overveje, om det er nødvendigt med andre eller yderligere tiltag ift. barnet eller den unge f.eks. et anbringelsessted, der anvender andre metoder eller – i fald barnet eller den unge opfylder betingelserne herfor – træffe en børn og unge-udvalgsbeslutning om tilbageholdelse på anbringelsesstedet eller om anbringelse på delvis lukket afdeling/ institution eller en sikret døgninstitution.

Dias 9

Den konkrete afvejning

Barnets modenhed, funktionsniveau og alder
Indgrebets omfang og intensivitet i forhold til formålet

- Selvbestemmelse
- Bevægelsesfrihed

- Omsorgen for barnet eller den unge
- Risikoen for skade på barnet eller den unge selv eller på andre.

Tilbageførelse ved rømning 9

<i>Dias 9</i>	<p>Noter: Den konkrete afvejning</p> <p>Dette dias illustrerer de forhold og hensyn, der kan indgå i den konkrete afvejning i forbindelse med tilbageførelse.</p> <p>På den ene side er der hensyn til barnet eller den unges selvbestemmelsesret og bevægelsesfrihed. På den anden er der omsorgen for barnet eller den unge, der knytter sig til hensynet til, om der er risiko for, at barnet eller den unge vil skade sig selv eller andre.</p> <p>Væsentlig for afvejningen er, om barnet eller den unge kan overskue konsekvenserne af sine handlinger. Alder, modenhed og funktionsevne indgår derfor i afvejningen. Mens vi ikke kan forvente, at den 8-årige kan overskue konsekvenserne af at være ude om natten, så må det være forventningen til en normaludviklet 16-årig. Er der derimod tale om en 16-årig med nedsat psykisk funktionsevne, og som ikke kan overskue konsekvenserne, vejer omsorgen for den unge tungere.</p>
---------------	--

Dias 10

Casearbejde

Refleksion og dialog om tilbageførelse ved rømning.

Tilbageførelse ved rømning 10

Dias 10	<p>Noter: Case</p> <p>Casearbejde: Socialstyrelsen har fået udarbejdet film, der vil kunne anvendes til refleksion og drøftelse af bestemmelsen om tilbageførelse. Linkene, der er indsat henviser til de konkrete sider, hvor filmene ligger. På filmsiden findes en kort beskrivelse af filmen, refleksionsspørgsmål samt en pdf-fil indeholdende casen i skriftlig form med juridiske og pædagogiske-psykologiske kommentarer.</p> <p>Se en af filmene, og få deltagerne til i grupper at drøfte de tilhørende refleksionsspørgsmål.</p> <p>Filmen "Pige stukket af", Film 6 To pædagoger fra institutionen Solbakken har fundet pigen Karla i et misbrugsmiljø, hvor der også foregår prostitution. Karla nægter dog at følge med hjem.</p> <p>Filmen " Laura, 17 år – Pige er til fare for sig selv" Laura har gennem de seneste 10 måneder været anbragt på en delvis lukket afdeling på en døgninstitution. Personalet fandt i går barberblade på Lauras toilet, og i dag er Laura meget trist og græder meget. Pludselig fortæller hun, at hun vil i REMA for at købe noget. Filmen er bygget op, så den viser to slutninger. Til drøftelse af tilbageførelse ved rømning skal der alene fokuseres på slutning 1. Ved undervisning af medarbejdere på åbne døgninstitutioner og private opholdssteder skal deltagerne have at vide, at de skal se bort fra, at Laura er anbragt på en delvis lukket afdeling.</p>
---------	--

Dias 11:

<p>Registrering og indberetning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilbageførelse ved rømning skal registreres og indberettes. • Lederen eller dennes stedfortræder skal straks inden for 24 timer registrere hændelsen. <ul style="list-style-type: none"> – Bilag 1a: Indberetningskema til døgninstitutioner og private opholdssteder • Barnet skal gøres bekendt med registreringen, og skal have tilbud om, at lave sin egen redegørelse, der kan følge indberetningen. • Episoden skal indberettes til den anbringende kommune og socialtilsynet. • Forældremyndighed og eventuel driftsherre skal orienteres. <p>Tilbageførelse ved rømning 11</p>

	<p>Noter: Registrering og indberetning</p>
Dias 11	<p>Tilbageførelse ved rømning skal registreres og indberettes.</p> <p>Formål med registrering og indberetning er bl.a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opfølgning i forhold til det enkelte barn eller den unge gennem indberetning til den anbringende kommune, der som led i det personrettede tilsyn vurderer de beskrevne hændelser. Indberetningen kan hermed indgå i overvejelserne af, hvorvidt barnet eller den unge får det rigtige tilbud, eller om der skal ske ændringer heri • Opfølgning i forhold til anbringelsesstedet bl.a. gennem indberetning til socialtilsynene og orientering af evt. kommunal eller regional driftsherre. Socialtilsynet gennemgår indberetningerne og lader dem indgå i deres tilsynsmæssige overvejelser • Gennemskuelighed for, hvad der foregår på anbringelsesstedet og dermed åbenhed om de handlinger, de enkelte medarbejdere foretager • Retssikkerhed for børnene og de unge, som bl.a. sikres ved: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Barnet eller den unge skal have gennemgået registreringen af hændelsen ▪ Barnet eller den unge har ret til at udforme sin egen redegørelse for hændelsen, som skal vedlægges indberetningen ▪ Forældremyndigheden til barnet eller den unge skal have en kopi af indberetningen • Refleksion og læring i personalegruppen over, hvorledes lignende situationer kan håndteres fremover <p>Registreringen skal ske på det skema, der følger med bekendtgørelsen om voksenansvar over for børn og unge anbragt udenfor hjemmet. Der er to varianter af det samme skema: Et skema til kommunale plejefamilier og et skema til private opholdssteder og døgninstitutioner.</p>

	<p>Væsentlige processuelle regler:</p> <ul style="list-style-type: none">• Lederen eller dennes stedfortræder skal inden 24 timer registrere hændelsen• Barnet skal gøres bekendt med registreringen og skal have tilbud om at lave sin egen redegørelse, der kan følge indberetningen• Der skal uden ugrundet ophold sendes en kopi af indberetningen til den anbringende kommune• Tilsynet skal have indberetningen tilsendt ved udgangen af måneden sammen med eventuelle relevante kommentarer• Den stedlige kommune skal have en kopi af indberetningen, hvis indgrebet er sket på en intern skole. Den stedlige kommune (beliggenhedskommunen) skal have kendskab til indgrebet, da de har ansvaret for undervisningen på den interne skole <p>Forældremyndighedsindehaveren skal uden ugrundet ophold orienteres om episoden.</p> <p>Hvor der er en regional eller kommunal driftsherre, skal denne orienteres.</p>
--	--